

**GLAVNA SLUŽBA
ZA REVIZIJU JAVNOG SEKTORA
REPUBLIKE SRPSKE**

Republika Srpska
78000 Banja Luka
Vladike Platona bb
Tel: +387(0)51/493-555
Faks: +387(0)51/493-556
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Izveštaj o provedenoj finansijskoj reviziji
Termo Nova d.o.o. Ugljevik
za period 01.01-31.12.2023. godine**

Broj: RV068-24

Banja Luka, 30.10.2024. godine

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA.....	1
	Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja	1
II	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA.....	4
	Izvještaj o reviziji usklađenosti	4
III	REZIME DATIH PREPORUKA.....	6
IV	KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI.....	8
V	IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)	9
	1. Uvod	9
	2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja	9
	3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola	9
	4. Nabavke	12
	5. Priprema i donošenje plana poslovanja i finansijskog plana.....	13
	6. Finansijski izvještaji.....	13
	6.1. Bilans uspjeha	13
	6.1.1. Poslovni prihodi i rashodi.....	13
	6.1.2. Finansijski prihodi i rashodi	16
	6.1.3. Dobitak redovne aktivnosti	16
	6.1.4. Ostali dobiti i gubici.....	16
	6.1.5. Dobitak po osnovu usklađivanja vrijednosti imovine	16
	6.1.6. Neto dobit perioda	16
	6.2. Bilans stanja.....	17
	6.2.1. Bilansna aktiva.....	17
	6.2.2. Bilansna pasiva	18
	6.2.3. Vanbilansna evidencija.....	19
	6.3. Bilans tokova gotovine.....	20
	6.4. Vremenska neograničenost poslovanja.....	20
	6.5. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze	20
	6.6. Napomene uz finansijske izvještaje	20

I IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja

Mišljenje sa rezervom

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja Termo Nova d.o.o. Ugljevik koji obuhvataju: Bilans stanja – Izvještaj o finansijskom položaju sa stanjem na dan 31. decembar 2023. godine; Bilans uspjeha – Izvještaj o ukupnom rezultatu u periodu i Bilans tokova gotovine – Izvještaj o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan. Revizijom smo obuhvatili pregled značajnih transakcija, objašnjavajućih napomena i primjenu računovodstvenih politika u revidiranom periodu.

Po našem mišljenju, osim za navedeno u pasusu Osnov za mišljenje sa rezervom, finansijski izvještaji Termo Nova d.o.o. Ugljevik, istinito i objektivno prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijsko stanje imovine i obaveza na dan 31.12. 2023. godine, finansijsku uspješnost, tokove gotovine i promjene na kapitalu za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa propisanim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnov za mišljenje sa rezervom

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i relevantnim ISSAI standardima revizije 2200 - 2810. Naša odgovornost za provođenje revizije detaljnije je opisana u pasusu Odgovornost revizora. Reviziju smo proveli u skladu sa ISSAI 130 - Etičkim kodeksom, ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti i nezavisni smo u odnosu na subjekta revizije.

Smatramo da su pribavljeni revizijski dokazi, s obzirom na propisani okvir finansijskog izvještavanja dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše revizijsko mišljenje o finansijskom stanju imovine, obaveza i izvora.

Kao što je navedeno pod tačkom 3. ovog Izvještaja:

Popis imovine i obaveza sa stanjem na dan 31.12.2023. godine nije izvršen u skladu sa članom 18. stav (2), (5) i (7) i članom 20. stav (3) i (4) Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza, jer Termo Nova d.o.o. Ugljevik nije sačinila popisne liste za tekuću imovinu, tuđu imovinu u zakupu i obaveze, popisom nije vršeno utvrđivanje količinskih i vrijednosnih razlika između knjigovodstvenog i stvarnog stanja popisane imovine i obaveza i nisu usaglašeni podaci o stanju imovine, kao i obaveza sa dokumentacijom koja odražava eksternu potvrdu stanja. Izvještaj o popisu ne sadrži uporedni pregled i količinske i vrijednosne razlike stvarnog i knjigovodstvenog stanja popisane imovine i obaveza.

Kao što je navedeno pod tačkama 6.1.1.1. i 6.1.1.2. ovog Izvještaja:

Prihodi od pruženih usluga su potcijenjeni, a prihodi od prodaje proizvoda precijenjeni u iznosu od 660.099 KM, jer su prihodi od pruženih usluga isporuke toplotne energije klasifikovani kao prihodi od prodaje proizvoda, što nije u skladu sa članom 54. stav (1) i (4) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

Troškovi bruto plata su precijenjeni, a potcijenjeni su troškovi bruto naknada plata u ukupnom iznosu od 71.121 KM, jer su troškovi bruto naknada plata za godišnji odmor, rad u dane državnih praznika, bolovanje na teret poslodavca evidentirani u okviru troškova

bruto plata, što nije u skladu sa članom 44. stav (2) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.1.2.1. ovog Izvještaja:

Iskazana vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme u pripremi u iznosu od 45.206 KM odnosi se na ulaganja u rekonstrukciju i proširenje sistema daljinskog grijanja u Ugljeviku, koji je u vlasništvu Zavisnog preduzeća „Rudnik i termoelektrana Ugljevik“ a.d. Ugljevik i ne ispunjava uslove za priznavanje imovine u skladu sa MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema i članom 4. stav (7) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.2.1.2. ovog Izvještaja:

Potraživanja od kupaca u zemlji su precijenjena u iznosu od 25.219 KM, a potcijenjena su potraživanja za zateznu kamatu, jer je u okviru potraživanja od kupaca iskazana obračunata zatezna kamata na dospjela nenaplaćena potraživanja, što nije u skladu sa članom 20. stav (8) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.6. ovog Izvještaja:

Napomene uz finansijske izvještaje ne sadrže dodatna objelodanjivanja u skladu sa članom 18. stav (3) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske, članom 20. stav (2) Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike i zahtjevima MRS 1 Prezentacija finansijskih izvještaja, MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema i MRS 37 Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina.

Vremenska neograničenost poslovanja

U Napomenama uz finansijske izvještaje objelodanjeno je da su finansijski izvještaji sastavljeni pod pretpostavkom da će Termo Nova d.o.o. Ugljevik nastaviti svoje poslovanje u skladu sa načelom stalnosti poslovanja.

Ključna pitanja revizije

Ključna pitanja revizije su ona pitanja koja po našem profesionalnom mišljenju, su bila najznačajnija u vršenju revizije finansijskih izvještaja za godinu koja se završava na dan 31. decembar 2023. godine. Ova pitanja smo razmotrili u okviru revizije finansijskih izvještaja kao cjeline, a u formiranju našeg mišljenja ne dajemo odvojeno mišljenje o tim pitanjima. Osim pitanja opisanog u pasusu Osnov za mišljenje sa rezervom nema drugih pitanja koja treba objaviti u izvještaju o reviziji.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Direktor je odgovoran za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja. Ova odgovornost obuhvata: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed prevare i greške; odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u Napomenama uz finansijske izvještaje; odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su primjerene datim okolnostima i nadzor nad procesom izvještavanja. Pri izradi finansijskih izvještaja rukovodstvo je odgovorno da procijeni stalnost poslovanja i da objelodani pitanja vezana za vremensku neograničenost poslovanja.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naš cilj je da steknemo razumno uvjerenje o tome da finansijski izvještaji, kao cjelina, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uzrokovane prevarom ili greškom, kao i da sačinimo i objavimo revizijski izvještaj, koji sadrži naše mišljenje. Razumno uvjerenje predstavlja visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, koja je izvršena u skladu sa ISSAI standardima revizije uvijek otkriti materijalno značajne pogrešne iskaze kada oni postoje.

Pogrešni iskazi mogu nastati kao posljedica prevare ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako, pojedinačno ili zajedno, mogu uticati na ekonomske odluke korisnika koje se donose na osnovu finansijskih izvještaja.

Zbog činjenice da se revizija provodi provjerom na bazi uzorka i da u sistemu internih kontrola i računovodstvenom sistemu postoje inherentna ograničenja, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ostanu neotkrivene.

Revizija uključuje provođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objelodanjivanjima datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupaka je zasnovan na revizijskom prosuđivanju i profesionalnom skepticizmu, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima, nastalih usljed prevare i greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija takođe uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika utemeljenih na vremenskoj neograničenosti poslovanja i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Izjavljujemo da smo postupili u skladu sa relevantnim etičkim zahtjevima u vezi sa nezavisnošću. Ostvarili smo komunikaciju sa odgovornim licima subjekta revizije u vezi sa planiranim obimom i vremenskim rasporedom revizije, ključnim revizijskim pitanjima i drugim važnim pitanjima i značajnim nalazima revizije, uključujući značajne nedostatke u sistemu internih kontrola, koji se mogu identifikovati tokom revizije.

Banja Luka, 30.10.2024. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

II IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izveštaj o reviziji usklađenosti

Mišljenje sa rezervom

Uz reviziju finansijskih izvještaja Termo Nova d.o.o. Ugljevik za 2023. godinu, izvršili smo reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa značajnim zakonskim i drugim propisima.

Po našem mišljenju, osim za navedeno u pasusu Osnov za mišljenje sa rezervom, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima Termo Nova d.o.o. Ugljevik za 2023. godinu su, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Osnov za mišljenje sa rezervom

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti.

Vjerujemo da su pribavljeni revizijski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše mišljenje o usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa propisima kojima su regulisane.

Kao što je navedeno pod tačkom 3. Izvještaja:

Skupština Termo Nova d.o.o. Ugljevik je odlukama o imenovanju iz 2016, 2018. i 2023. godine imenovala vršioca dužnosti predsjednika i članove nadzornog odbora. Imenovanje članova nadzornog odbora nije provedeno putem otvorenog postupka izbora imenovanih lica, odnosno po javnom konkursu kako je to propisano članom 6. Zakona o javnim preduzećima, Zakonom o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima i članom 28. Statuta Termo Nova d.o.o. Ugljevik.

Nadzorni odbor Termo Nova d.o.o. Ugljevik je rješenjem iz 2017. godine imenovao vršioca dužnosti direktora, a rješenjem iz 2016. godine vršioca dužnosti izvršnog direktora za tehnička pitanja. Imenovanje uprave Termo Nova d.o.o. Ugljevik nije provedeno po javnom konkursu kako je to propisano članom 11. stav (1) Zakona o javnim preduzećima i članom 39. Statuta Termo Nova d.o.o. Ugljevik.

Obračun ličnih primanja za pet zaposlenih vršen je primjenom bruto koeficijenata propisanih Odlukom o utvrđivanju bruto koeficijenata složenosti radnih mjesta, koji su viši od koeficijenata propisanih članom 64. Kolektivnog ugovora MH „Elektroprivreda Republike Srpske“ a.d. Trebinje.

Termo Nova d.o.o. Ugljevik je u toku 2023. godine zaključila 46 ugovora o privremenim i povremenim poslovima sa fizičkim licima za obavljanje poslova koji su po svojoj prirodi takvi da traju duže od 90 radnih dana u kalendarskoj godini, što nije u skladu sa članom 204. stav (1) Zakona o radu.

Kao što je navedeno pod tačkom 4. Izvještaja:

Plan javnih nabavki nije objavljen na portalu javnih nabavki, izvještaji o provedenim postupcima javnih nabavki i osnovni elementi ugovora nisu dostavljeni Agenciji za javne nabavke BiH i nisu objavljeni na portalu javnih nabavki i nije donesen pravilnik o javnim nabavkama, kako je propisano članom 13. stav (3), 17. stav (5) i 75. stav (1) i (2) Zakona o javnim nabavkama.

Nabavke restoranskih, poštanskih, usluga korišćenja fiksne i mobilne telefonije, održavanja informacionog sistema i službenih motornih vozila u ukupnom u iznosu od 18.622 KM su izvršene bez provođenja postupaka javnih nabavki, što nije u skladu sa članom 6, 17. i 18. Zakona o javnim nabavkama i Pravilnikom o postupku dodjele ugovora o uslugama iz Aneksa II Zakona.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.2.1.2. ovog Izvještaja:

Termo Nova d.o.o. Ugljevik je u toku 2023. godine izvršila otpis potraživanja od kupaca za isporučenu toplotnu energiju u ukupnom iznosu od 33.629 KM, za koje nije obezbijeđeno pismeno ovlašćenje većine članova nadzornog odbora, kako je propisano članom 41. tačka d) Zakona o javnim preduzećima.

Skretanje pažnje

Ne izražavajući dalje rezervu na dato mišljenje skrećemo pažnju na navedeno pod tačkom 3. Izvještaja:

Skupština opštine Ugljevik je Odlukom o komunalnim djelatnostima na području Opštine Ugljevik iz 2018. godine, a u skladu sa Zakonom o komunalnim djelatnostima, Termo Novoj d.o.o. Ugljevik povjerila obavljanje komunalne djelatnosti isporuke toplotne energije daljinskog grijanja, ali između Opštine Ugljevik i Termo Nove d.o.o. Ugljevik nije potpisan ugovor kojim se regulišu međusobna prava i obaveze u obavljanju komunalne djelatnosti, kako je propisano članom 10. Zakona o komunalnoj djelatnosti. Takođe, Opština Ugljevik nije donijela Odluku o snabdijevanju toplotnom energijom, tarifnom sistemu za obračun toplotne energije i izvršenih usluga, kako je propisano članom 9. Zakona o komunalnoj djelatnosti.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, direktor je takođe odgovorno da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li je poslovanje Termo Nova d.o.o. Ugljevik obuhvaćeno prema definisanim kriterijumima, usklađeno sa zakonskim i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje Termo Nova d.o.o. Ugljevik.

Banja Luka, 30.10.2024. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

III REZIME DATIH PREPORUKA

Preporuke vezane za finansijske izvještaje

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se:

- 1) postupci i procedure provođenja popisa imovine i obaveza, usaglašavanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem i izvještavanje o popisu vrši u skladu sa članom 18. stav (2), (5) i (7) i 20. stav (3) i (4) Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza,
- 2) poslovni prihodi, troškovi materijala i bruto naknada plata klasifikuju u skladu sa članom 43. stav (2) i (7), 44. stav (3) i članom 54. stav (1) i (4) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike,
- 3) potraživanja za zateznu kamatu klasifikuju u skladu sa članom 20. stav (8) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike,
- 4) preispita i utvrdi status imovine iskazane na poziciji građevinski objekti u pripremi i da se donesu odgovarajuće odluke i izvrše adekvatna evidentiranja,
- 5) na pozicijama vanbilansne aktive i vanbilansne pasive iskazuju poslovni događaji u vezi tuđe imovine u zakupu i mjenica u skladu sa članom 67. i 68. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike,
- 6) u Napomenama uz finansijske izvještaje vrše dodatna objelodanjivanja u skladu sa članom 18. stav (3) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske, članom 20. stav (2) Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike i zahtjevima MRS 1 Prezentacija finansijskih izvještaja, MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema i 37 Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina.

Preporuke vezane za usklađenost

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se:

- 1) bruto platni koeficijenti za obračun plata usklade sa koeficijentima iz člana 64. Kolektivnog ugovora Mješovitog holdinga „Elektroprivreda Republike Srpske“ a.d. Trebinje,
- 2) ugovori o obavljanju privremenih i povremenih poslova zaključuju za poslove koji su po svojoj prirodi takvi da ne traju duže od 90 radnih dana u kalendarskoj godini u skladu sa članom 204. stav (1) Zakona o radu,
- 3) evidencija o prisustvu radnika na radu vodi u skladu sa Pravilnikom o vođenju evidencija o prisustvu radnika na radu,
- 4) uspostavi sistem internih kontrola u skladu sa odredbama Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske u smislu da se izvrši popis poslovnih procesa, identifikuju i procijene rizici i sačini strategija upravljanja rizicima i donesu interni akti kojim se definiše visina, način korišćenja sredstava reprezentacije, mobilnih telefona i službenih automobila,

- 5) objava plana javnih nabavki, provođenje postupaka i izvještavanje o postupcima javnih nabavki vrši u skladu sa članom 6, 13. stav (3), 17. stav (5), 18. i članom 75. stav (1) i (2) Zakona o javnim nabavkama,
- 6) cijena za obračun isporučene toplotne energije uskladi sa cijenom na koju je Skupština opštine Ugljevik dala saglasnost shodno članu 20. stav (3) Zakona o komunalnoj djelatnosti,
- 7) otpis potraživanja vrši uz pismeno ovlašćenje većine članova nadzornog odbora, kako je propisano članom 41. tačka d) Zakona o javnim preduzećima.

Preporučuje se Skupštini Termo Nova d.o.o. Ugljevik da obezbijedi da se:

- 8) imenovanje članova nadzornog odbora provodi putem otvorenog postupka, odnosno po javnom konkursu kako je to propisano članom 6. Zakona o javnim preduzećima, Zakonom o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima i članom 28. Statuta Termo Nova d.o.o. Ugljevik.

Preporučuje se Nadzornom odboru Termo Nova d.o.o. Ugljevik da obezbijedi da se:

- 9) imenovanje uprave Termo Nova d.o.o. Ugljevik provodi po javnom konkursu kako je to propisano članom 11. stav (1) Zakona o javnim preduzećima i članom 39. Statuta Termo Nova d.o.o. Ugljevik.

IV KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI

- Zakon o javnim preduzećima;
- Zakon o privrednim društvima;
- Zakon o računovodstvu i reviziji Republike Srpske;
- Zakon o radu, član 39, 204-207;
- Zakon o javnim nabavkama;
- Zakon o komunalnim djelatnostima - član 6, 9, 10. i 20;
- Zakon o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima;
- Zakon o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske;
- Zakon o porezu na dohodak, glava I-IV, VI, X, XII i XIII;
- Zakon o doprinosima;
- Pravilnik o vođenju evidencija o prisustvu radnika na radu;
- Odluka o utvrđivanju uvećanja plate, visine primanja po osnovu rada i visine pomoći radniku;
- Odluka o visini naknade troškova za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u Republici Srpskoj;
- Kolektivni ugovor Mješovitog holdinga „Elektroprivreda Republike Srpske“ a.d. Trebinje;
- Pravilnik o računovodstvenim politikama Mješovitog holdinga „Elektroprivreda Republike Srpske“ MP a.d. Trebinje;
- Statut Termo Nova d.o.o. Ugljevik.

V IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)

1. Uvod

„Termo Nova“ društvo sa ograničenom odgovornošću Ugljevik, (u daljem tekstu: Preduzeće) osnovano je Odlukom o osnivanju društva od 14.09.2012. godine. Preduzeće je 02.10.2012. godine upisano u sudski registar kod Okružnog privrednog suda u Bijeljini, sa 100% učešćem osnivača Mješoviti holding „Elektroprivreda Republike Srpske“ Matično preduzeće a.d. Trebinje, Zavisno preduzeće „Rudnik i Termoelektrana Ugljevik“ a.d. Ugljevik (u daljem tekstu: Holding, ZP RiTE Ugljevik a.d. Ugljevik) u osnovnom kapitalu Preduzeća u iznosu od 100.000 KM.

Pretežna djelatnost Preduzeća od opšteg interesa je proizvodnja i snabdijevanje parom i klimatizacija, a Preduzeće je pored navedenog, registrovano i za obavljanje djelatnosti u unutrašnjem i spoljnotrgovinskom prometu koje se odnose na popravak mašina i opreme, izgradnju (auto)puteva, željeznica, mostova i tunela, posredovanje u trgovini i trgovina na veliko, djelatnosti restorana i usluga dostave hrane, keteringa, čišćenja zgrada i objekata i uređenja i održavanja zelenih površina.

Organi Preduzeća prema Zakonu o javnim preduzećima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 75/04 i 78/11) su skupština, nadzorni odbor i uprava (menadžment). Ovlašćenja Skupštine u Preduzeću vrši predstavnik osnivača MH „Elektroprivreda Republike Srpske“ MP a.d. Trebinje, ZP „RiTE Ugljevik“ a.d. Ugljevik.

Preduzeće se finansira sredstvima od prihoda od prodatih proizvoda i pruženih usluga.

Na Nacrt izvještaja o provedenoj finansijskoj reviziji Preduzeća za period 01.01-31.12.2023. godine, nije bilo primjedbi.

Preporuke date u ovom izvještaju, u cilju njihovog naglašavanja, boldovane su i pisane italik slovima.

2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja

Glavna služba za reviziju javnog sektora Republike Srpske prvi put je angažovana na provođenju finansijske revizije Preduzeća.

3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola

Organizacija i funkcionisanje Preduzeća najvećim dijelom su definisani Statutom kao osnovnim aktom Preduzeća, Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, sa opisom poslova u „Termo Nova“ d.o.o. Ugljevik, Pravilnikom o radu i Kolektivnim ugovorom MH „Elektroprivreda Republike Srpske“ a.d. Trebinje.

Djelatnost Preduzeća se obavlja putem Sektora za tehničke poslove i Sektora za ekonomske i opšte pravne poslove. Važećim Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, sa opisom poslova sistematizovana su 24 radna mjesta sa 30 izvršilaca, a na dan 31.12.2023. godine u Preduzeću je bilo 17 zaposlenih na neodređeno vrijeme.

Imenovanje članova nadzornog odbora Preduzeća nije provedeno u skladu sa članom 6. Zakona o javnim preduzećima, kojim je propisano da prilikom nominovanja kandidata za izbor članova nadzornog odbora, organ nadležan za izbor (Skupština preduzeća) postupa u skladu sa Zakonom o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 41/03), kojim je regulisan otvoreni postupak izbora kojim se vrši konačno imenovanje na pozicije u preduzeću u kojem Vlada Republike Srpske ima pravni interes (preduzeća u vlasništvu Vlade Republike Srpske). Nadzorni odbor Preduzeća čini pet članova, čije su obaveze i dužnosti propisane Statutom Preduzeća i koji su imenovani

Odlukama o imenovanju vršilaca dužnosti članova nadzornog odbora od strane Skupštine Preduzeća iz 2016, 2018. i 2023. godine.

Imenovanje uprave Preduzeća (direktora i izvršnog direktora) nije provedeno u skladu sa članom 11. stav (1) Zakona o javnim preduzećima i članom 39. Statuta Preduzeća, kojim je propisano da upravu bira nadzorni odbor na osnovu javnog konkursa. Nadzorni odbor Preduzeća je rješenjem iz 2017. godine imenovao vršioca dužnosti direktora Preduzeća, a rješenjem iz 2016. godine vršioca dužnosti izvršnog direktora za tehnička pitanja, sa kojima su zaključeni ugovori o radu i pravima i obavezama vršilaca dužnosti.

Revizijom je utvrđeno da su za pet zaposlenih, Odlukom o utvrđivanju bruto koeficijenata složenosti radnih mjesta prilikom obračuna bruto plata, primijenjeni bruto koeficijenti, koji su viši od koeficijenata propisanih članom 64. Kolektivnog ugovora MH „Elektroprivreda Republike Srpske“ a.d. Trebinje.

Preduzeće je u toku 2023. godine, za poslove koji se odnose na registrovanu djelatnost, zaključilo ugovore o javnoj nabavci usluga na održavanju čistoće u krugu ZP „RiTE Ugljevik“ a.d. Ugljevik. U svrhu obavljanja prethodno navedenih poslova u toku 2023. godine zaključeno je 46 ugovora o privremenim i povremenim poslovima za radna mjesta koja Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Preduzeću nisu sistematizovana, što nije u skladu sa članom 204. stav (1) Zakona o radu ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 1/16, 66/18, 91/21, 119/21 i 112/23), kojim je propisano da se ugovor o obavljanju privremenih i povremenih poslova zaključuje za obavljanje poslova koji su po svojoj prirodi takvi da ne traju duže od 90 radnih dana u kalendarskoj godini.

Evidencija o prisustvu radnika na radu koja se primjenjuje u Preduzeću se ne vodi za svakog zaposlenog radnika pojedinačno, kako je to propisano Pravilnikom o vođenju evidencija o prisustvu radnika na radu („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 40/16).

U skladu sa Odlukom o popisu i rješenjem o formiranju komisije za popis i usklađivanju knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza na dan 31.12.2023. godine, izvršen je popis i evidentiranje rezultata popisa imovine i obaveza. Revizijom provođenja istog utvrđene su neusaglašenosti sa odredbama Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 45/16 i 113/21 - u daljem tekstu: Pravilnik o popisu), jer:

- Preduzeće nije sačinilo popisne liste za tekuću imovinu, tuđu imovinu u zakupu i obaveze,
- nije vršeno utvrđivanje količinskih razlika između knjigovodstvenog i stvarnog stanja nefinansijske imovine, nije izvršen prenos podataka o stanjima imovine i obaveza preuzetih sa dokumentacije koja odražava eksternu potvrdu stanja i nije vršeno utvrđivanje vrijednosnih razlika između knjigovodstvenog i stvarnog stanja popisane imovine i obaveza, što nije u skladu sa članom 18. stav (2), (5) i (7) Pravilnika o popisu,
- izvještaj o popisu ne sadrži uporedni pregled stvarnog i knjigovodstvenog stanja popisane imovine i obaveza i pregled količinskih i vrijednosnih razlika između stvarnog i knjigovodstvenog stanja, kako je propisano članom 20. stav (3) i (4) Pravilnika o popisu.

Skupština opštine Ugljevik je Odlukom o komunalnim djelatnostima na području Opštine Ugljevik iz 2018. godine Preduzeću povjerila obavljanje komunalne djelatnosti isporuke toplotne energije daljinskog grijanja, što je u skladu sa članom 7. stav (1) Zakona o

komunalnim djelatnostima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 124/11 i 100/17), kojim je propisano da poslove komunalnih djelatnosti jedinica lokalne samouprave može povjeriti drugim privrednim subjektima koji su dužni da komunalnu djelatnost koja im je povjerena obavljaju u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima. Međutim, između Opštine Ugljevik i Termo Nove d.o.o. Ugljevik nije potpisan ugovor kojim se regulišu međusobna prava i obaveze u obavljanju komunalne djelatnosti, kako je propisano članom 10. Zakona o komunalnoj djelatnosti. Takođe, Opština Ugljevik nije donijela Odluku o snabdijevanju toplotnom energijom, tarifnom sistemu za obračun toplotne energije i izvršenih usluga, kako je propisano članom 9. navedenog zakona.

Preduzeće primjenjuje Pravilnik o računovodstvenim politikama MH „Elektroprivreda Republike Srpske“ a.d. Trebinje, a finansijske izvještaje Preduzeća sačinjava knjigovodstvena agencija kojoj su ugovorom povjereni poslovi izrade finansijskih izvještaja.

Uprava Preduzeća je imenovala odgovorno lice zaduženo za uspostavljanje, provođenje i razvoj finansijskog upravljanja i kontrole i za 2023. godinu je donesen plan rada za uspostavljanje finansijskog upravljanja i kontrole, odnosno u skladu sa odredbama Pravilnika o sadržaju izvještaja i načinu izvještavanja o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 1/22), sačinjen je godišnji izvještaj elektronskim popunjavanjem obrasca Izvještaj o sprovođenju planiranih aktivnosti na uspostavljanju i razvoju sistema finansijskog upravljanja i kontrole za 2023. godinu sa priložima. Preduzeće nije uredilo sistem internih kontrola prema dijelu odredbi Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 91/16) jer nije donesena strategija upravljanja rizicima propisana članom 9. Uputstva o načinu i postupku uspostavljanja i sprovođenja sistema finansijskog upravljanja i kontrole („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 99/17) i nisu definisani ključni poslovni procesi i uspostavljena knjiga poslovnih procesa prema članu 22. tačke 3), 4) i 5) i članu 30. navedenog uputstva, a takođe nije utvrđena procjena rizika kao osnov za registar rizika (član 32. i 33). Takođe, Preduzeće nije donijelo interna akta kojima se definišu visina, način korišćenja sredstava reprezentacije, mobilnih telefona i službenih automobila.

Shodno navedenom i pod tačkama 4. i 6. izvještaja, uspostavljeni sistem internih kontrola nije funkcionisao na način da obezbijedi istinito i fer izvještavanje i usklađenost sa važećim zakonima i propisima.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se:

- **bruto platni koeficijenti za obračun plata usklade sa koeficijentima iz člana 64. Kolektivnog ugovora Mješovitog holdinga „Elektroprivreda Republike Srpske“ a.d. Trebinje,**
- **ugovori o obavljanju privremenih i povremenih poslova zaključuju za obavljanje poslova koji su po svojoj prirodi takvi da ne traju duže od 90 radnih dana u kalendarskoj godini u skladu sa članom 204. stav (1) Zakona o radu,**
- **evidencija o prisustvu radnika na radu vodi u skladu sa Pravilnikom o vođenju evidencija o prisustvu radnika na radu,**
- **postupci i procedure provođenja popisa, usaglašavanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem i izvještavanje o popisu vrši u skladu sa članom 18. stav (2), (5) i (7) i 20. stav (3) i (4) Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza,**

- **uspostavi sistem internih kontrola u skladu sa odredbama Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske u smislu da se izvrši popis poslovnih procesa, identifikuju i procijene rizici i sačini strategija upravljanja rizicima i donesu interni akti kojim se definiše visina, način korišćenja sredstava reprezentacije, mobilnih telefona i službenih automobila.**

Preporučuje se Skupštini Termo Nova d.o.o. Ugljevik da obezbijedi da se:

- **imenovanje članova nadzornog odbora provodi putem otvorenog postupka, odnosno po javnom konkursu kako je to propisano članom 6. Zakona o javnim preduzećima, Zakonom o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima i članom 28. Statuta Termo Nova d.o.o. Ugljevik.**

Preporučuje se Nadzornom odboru Termo Nova d.o.o. Ugljevik da obezbijedi da se:

- **imenovanje uprave Termo Nova d.o.o. Ugljevik provodi po javnom konkursu kako je to propisano članom 11. stav (1) Zakona o javnim preduzećima i članom 39. Statuta Termo Nova d.o.o. Ugljevik.**

4. Nabavke

Preduzeće je Planom javnih nabavki planiralo 46 postupaka javnih nabavki ukupne vrijednosti od 360.921 KM bez poreza na dodatu vrijednost i to 33 postupka putem direktnog sporazuma (83.722 KM), 12 postupaka putem konkurentskog zahtjeva (267.050 KM) i jedan pregovarački postupak (10.149 KM), koje se odnose na nabavku roba (146.837 KM) i usluga (214.084 KM).

Plan javnih nabavki za 2023. godinu nije objavljen na Portalu javnih nabavki, kako je propisano članom 17. stav (5) Zakona o javnim nabavkama, prema kojem se plan javnih nabavki objavljuje na portalu javnih nabavki, i to najkasnije u roku od 30 dana od dana usvajanja finansijskog plana.

Prema Izvještaju o provedenim postupcima nabavki u toku 2023. godine provedeno je ukupno 11 postupaka putem direktnog sporazuma u iznosu od 15.499 KM i jedan postupak uz izuzeće od primjene Zakona o javnim nabavkama. Revizijskim ispitivanjem obuhvaćeno je pet postupaka nabavki provedenih putem direktnih sporazuma (13.703 KM), odnosno 88% od ugovorenih vrijednosti nabavki, kao i nabavka usluga isporuke toplotne energije za period 01.10.2023-31.05.2024. godine u iznosu od 206.800 KM, koja je izuzeta od primjene zakona.

Revizijom je utvrđeno da Preduzeće nije u potpunosti primijenilo zakonske i podzakonske propise jer:

- pravilnik o javnim nabavkama nije donesen, kako je propisano članom 13. stav (3) Zakona o javnim nabavkama,
- izvještaji o provedenim postupcima javnih nabavki i osnovni elementi ugovora nisu dostavljeni Agenciji za javne nabavke BiH i objavljeni na portalu javnih nabavki, kako je propisano članom 75. stav (1) i (2) Zakona o javnim nabavkama,
- za izvršene nabavke restoranskih, poštanskih, usluga korišćenja fiksne i mobilne telefonije, održavanja informacionog sistema i službenih motornih vozila u ukupnom u iznosu od 18.622 KM nisu provedeni postupci javnih nabavki, što nije u skladu sa članom 6, 17. i 18. Zakona o javnim nabavkama i Pravilnikom o postupku dodjele ugovora o uslugama iz Aneksa II Zakona.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se objava plana javnih nabavki, provođenje postupaka i izvještavanje o postupcima javnih nabavki vrši u skladu sa članom 6, 13. stav (3), 17. stav (5), 18. i članom 75. stav (1) i (2) Zakona o javnim nabavkama.

5. Priprema i donošenje plana poslovanja i finansijskog plana

Preduzeće je donijelo Plan poslovanja za period 2023 - 2025. godine, kojim su definisane mjere koje Preduzeće planira preduzeti u cilju ostvarenja uspješnog poslovanja, odnosno planiranim prihodima i rashodima, planom investicionih ulaganja i izvorima finansiranja.

Planom poslovanja za 2023. godinu usvojenim od strane Skupštine Preduzeća, u skladu sa članom 5. tačka g) Zakona o javnim preduzećima, planirani su ukupni prihodi u iznosu od 1.076.000 KM (poslovni prihodi u iznosu od 1.036.200 KM, ostali prihodi u iznosu od 16.000 KM i finansijski prihodi u iznosu od 23.800 KM) i ukupni rashodi u iznosu od 1.072.986 KM (poslovni rashodi u iznosu od 1.058.689 KM, ostali rashodi u iznosu od 4.800 KM i finansijski rashodi u iznosu od 9.497 KM) i dobit (3.014 KM).

6. Finansijski izvještaji

Finansijski izvještaji Preduzeća sačinjeni su i prezentovani na obrascima koji su propisani Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 59/22 i 129/22).

Preduzeće je u martu 2024. godine sačinilo Izvještaj o radu i poslovanju za 2023. godinu.

6.1. Bilans uspjeha

U obrascu Bilans uspjeha iskazani su ukupni prihodi u iznosu od 1.196.706 KM, što je za 11% više u odnosu na Plan poslovanja, dok su ukupni rashodi iskazani u iznosu od 1.033.280 KM, što je za 4% niže u odnosu na Plan poslovanja. Neto dobitak perioda iskazan je u iznosu od 163.426 KM.

6.1.1. Poslovni prihodi i rashodi

6.1.1.1. Poslovni prihodi

Poslovni prihodi su ostvareni u iznosu od 1.129.416 KM, a odnose se na prihode od prodaje proizvoda (660.099 KM), prihode od pruženih usluga (463.613 KM) i ostale poslovne prihode (5.704 KM).

Prihodi od prodaje proizvoda iskazani su po osnovu pruženih usluga isporuke toplotne energije povezanim, fizičkim i pravnim licima prema ugovorima sklopljenim u skladu sa Pravilnikom o opštim i tehničkim uslovima za isporuku toplotne energije u Ugljeviku iz 2012. godine. Kako navedeni prihodi predstavljaju prihode od pruženih usluga njihova klasifikacija kao prihoda od prodaje proizvoda nije u skladu sa članom 54. stav (1) i (4) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 104/21 i 59/22), prema tome prihodi od prodaje proizvoda su precijenjeni, a prihodi od pruženih usluga su potcijenjeni za iznos od 660.099 KM.

Obračun isporuke toplotne energije se vrši primjenom Tarifnog pravilnika za priključenje na sistem daljinskog grijanja (u daljem tekstu: SDG) i isporuku toplotne energije, kojim je definisano da se 1 m² grejnog prostora množi sa tarifnom cijenom. Navedeni iznos se zatim dijeli sa maksimalnim brojem dana obračuna (kalendarski 31 dan), a zatim množi sa brojem stvarnih dana grijanja u toku mjeseca. Primjena tarifne cijene nije u skladu sa Odlukom o utvrđivanju cijene za isporučenu toplotnu energiju na koju je Skupština opštine

Ugljevik dala saglasnost Rješenjem o davanju saglasnosti na cijene za isporuku toplotne energije („Službeni bilten Opštine Ugljevik“, broj 5/22 i 4/23), što nije u skladu sa članom 20. stav (3) Zakona o komunalnoj djelatnosti.

Prihodi od pruženih usluga iskazani su u iznosu od 463.613 KM i najvećim dijelom se odnose na prihode ostvarene po osnovu pruženih usluga tekućeg održavanja prostora ZP „RiTE Ugljevik“ a.d. Ugljevik u iznosu od 460.422 KM, po ugovorima o javnoj nabavci - nabavka usluga održavanja čistoće u krugu ZP „RiTE Ugljevik“ a.d. Ugljevik (tačka 3. izvještaja).

Ostale poslovne prihode čine prihodi od zakupa automobila u iznosu od 1.000 KM i prihodi po osnovu refundacije naknade plate za vrijeme bolovanja od Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske u iznosu od 4.703 KM.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se:

- **poslovni prihodi klasifikuju u skladu sa članom 54. stav (1) i (4) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike,**
- **cijena za obračun isporučene toplotne energije uskladi sa cijenom na koju je Skupština opštine Ugljevik dala saglasnost shodno članu 20. stav (3) Zakona o komunalnoj djelatnosti.**

6.1.1.2. Poslovni rashodi

Ukupni rashodi iskazani u iznosu od 1.033.280 KM odnose se na poslovne rashode, finansijske rashode i ostale rashode i gubitke.

Poslovni rashodi iskazani u iznosu od 1.029.162 KM odnose se na troškove materijala, goriva i energije, plata, naknada plata i ostalih ličnih primanja, proizvodnih usluga, amortizacije, nematerijalnih troškova i troškove poreza i doprinosa.

Troškovi materijala iskazani su u iznosu od 162.751 KM, a odnose se na troškove materijala za izradu učinaka (157.147 KM) i troškove ostalog materijala (5.604 KM).

Troškovi materijala za izradu učinaka u potpunosti se odnose na nabavku toplotne energije po Ugovoru nabavke usluga isporuke toplotne energije za period 01.01.2023 - 31.05.2024. godine zaključenim sa ZP RiTE Ugljevik a.d. Ugljevik. Pravilnikom o računovodstvenim politikama MH „Elektroprivreda Republike Srpske“ a.d. Trebinje nisu propisane računovodstvene politike priznavanja i evidentiranja zaliha toplotne energije. Troškovi materijala nisu evidentirani u skladu sa članom 43. stav (2) i (7) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike, jer evidencija o stanju, nabavci i troškovima materijala nije vođena na računima zaliha materijala, već je utrošak toplotne energije evidentiran u korist obaveza prema dobavljačima.

Troškovi ostalog materijala odnose se na utrošeni kancelarijski materijal (5.305 KM) i ostali materijal (299 KM).

Troškovi goriva i energije iskazani su u iznosu od 4.505 KM i u potpunosti se odnose na utrošeno gorivo.

Troškovi plata, naknada plata i ostalih ličnih primanja iskazani su u iznosu od 594.808 KM i odnose se na troškove bruto plata zaposlenih (481.577 KM) i troškove ostalih ličnih primanja (113.231 KM).

Troškovi bruto plata zaposlenih odnose se na troškove bruto plata zaposlenih (450.593 KM) i bruto naknada članovima nadzornog odbora (30.984 KM).

Obračun bruto plata i bruto naknada plata vršen je u skladu sa internim Pravilnikom o radu, Kolektivnim ugovorom MH „Elektroprivreda Republike Srpske“ a.d. Trebinje („Službeni bilten Elektroprivrede Republike Srpske“, broj 7/21, 2/22 i Aneks II od 26.01.2023. godine), Odlukom o utvrđivanju uvećanja plate, visine primanja po osnovu rada i visine pomoći radniku („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 53/16, 12/22 i 39/22) i Odlukom (v.d. direktora) o utvrđivanju bruto koeficijenata složenosti radnih mjesta. Preduzeće je u toku 2023. godine primjenjivalo cijenu rada za obračun plate u iznosu od 158 KM utvrđenu Sporazumom o utvrđivanju cijene rada na nivou MH „Elektroprivreda Republike Srpske“ a.d. Trebinje. Mjesečna naknada za rad članova Nadzornog odbora utvrđena je Odlukom Skupštine Preduzeća iz 2012. godine, u iznosu od 350 KM mjesečno za v.d. predsjednika Nadzornog odbora, odnosno u iznosu od 300 KM za v.d. članove Nadzornog odbora. Troškovi bruto plata su precijenjeni, a potcijenjeni su troškovi bruto naknada plata za godišnji odmor, rad u dane državnih praznika, bolovanje na teret poslodavca u ukupnom iznosu od 71.121 KM, jer je Preduzeće troškove bruto naknada plata klasifikovalo u okviru troškova bruto plata, što nije u skladu sa članom 44. stav (3) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

Troškovi ostalih ličnih primanja najvećim dijelom odnose se na troškove otpremnina (7.282 KM), jubilarnih nagrada (10.564 KM), pomoć zaposlenima u skladu sa propisima o radu (3.817 KM), troškove prevoza zaposlenih na posao i sa posla (2.938 KM), troškove toplog obroka (53.450 KM) i troškove bruto ostalih ličnih rashoda (34.980 KM).

Troškovi ostalih ličnih primanja odnose se na regres za korišćenje godišnjeg odmora (33.757 KM) i naknade povodom Osmog marta (1.223 KM), obračunate na osnovu odluka v.d. direktora u skladu sa odredbama Kolektivnog ugovora MH „Elektroprivreda Republike Srpske“ a.d. Trebinje.

Troškovi proizvodnih usluga iskazani su u iznosu od 26.896 KM, a najvećim dijelom odnose se na troškove transportnih usluga (11.319 KM), troškove zakupa (13.592 KM), reklame i propagande (140 KM) i ostalih usluga (1.418 KM).

Troškovi zakupa odnose se na zakup objekata i opreme sistema daljinskog grijanja, zakup poslovnih prostorija, kao i najam fotokopir uređaja.

Troškovi amortizacije iskazani su u iznosu od 7.137 KM i u potpunosti se odnose na troškove amortizacije opreme.

Nematerijalni troškovi iskazani su u iznosu od 231.046 KM, a najvećim dijelom odnose se na troškove neproizvodnih usluga (209.535 KM) i reprezentacije (10.319 KM).

Troškovi neproizvodnih usluga najvećim dijelom se odnose na obračunate bruto naknade po osnovu zaključenih ugovora o privremenim i povremenim poslovima sa fizičkim licima u iznosu od 190.639 KM (tačka 3. izvještaja).

Troškovi poreza i doprinosa iskazani su u ukupnom iznosu od 2.019 KM.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se:

- **troškovi materijala klasifikuju u skladu sa članom 43. stav (2) i (7) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike,**

- **troškovi bruto naknada plata klasifikuju u skladu sa članom 44. stav (3) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.**

6.1.1.3. Poslovni dobitak

Poslovni dobitak iskazan je u iznosu od 100.254 KM i predstavlja razliku između poslovnih prihoda (1.129.416 KM) i poslovnih rashoda (1.029.162 KM).

6.1.2. Finansijski prihodi i rashodi

Finansijski prihodi iskazani su u iznosu od 17.046 KM i najvećim dijelom odnose se na obračunatu zateznu kamatu u skladu sa Zakonom o zateznoj kamati Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 61/18) u iznosu od 14.935 KM. Prema ugovoru o isporuci toplotne energije obračun zatezne kamate se vrši ukoliko korisnik toplotne energije do 20-og u mjesecu za prethodni mjesec ne izvrši plaćanje usluge.

Finansijski rashodi odnose se na rashode kamata od nepovezanih lica (348 KM) i najvećim dijelom su izazvani po osnovu kamate obračunate po osnovu lizinga za nabavku putničkog vozila.

6.1.3. Dobitak redovne aktivnosti

Dobitak redovne aktivnosti iskazan je u iznosu od 116.952 KM i predstavlja zbir poslovnog dobitka (100.254 KM) i finansijskih prihoda (17.046 KM) umanjениh za finansijske rashode (348 KM).

6.1.4. Ostali dobici i gubici

Ostali prihodi i dobici iskazani su u iznosu od 2.169 KM, a ostali rashodi i gubici u iznosu od 3.770 KM, te je ostvaren gubitak po osnovu ostalih prihoda i rashoda u iznosu od 1.601 KM.

Ostali prihodi i dobici odnose se na naplaćena potraživanja koja su u ranijem periodu bila otpisana.

Ostali rashodi i gubici se najvećim dijelom odnose na direktan otpis potraživanja od kupaca u iznosu od 3.733 KM.

6.1.5. Dobitak po osnovu usklađivanja vrijednosti imovine

Ostali prihodi i dobici iskazani su po osnovu smanjenja ranije priznatih kreditnih gubitaka od potraživanja od kupaca u iznosu od 48.074 KM, a evidentirani su na osnovu Izvještaja o primjeni MSFI 9 Finansijski instrumenti konsultantske kuće Ekonomski institut Beograd, koju je Holding angažovao u toku godine za sva zavisna preduzeća u svom sastavu po pitanju efekata primjene MSFI 9 Finansijski instrumenti. Prema navedenom izvještaju Preduzeće je ostvarilo pozitivne efekte tj. dobitak po osnovu smanjenja ranije priznatih kreditnih gubitaka od potraživanja od kupaca i iskazalo ih shodno članu 60. stav (9) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

6.1.6. Neto dobit perioda

Neto dobit perioda iskazana je u iznosu od 163.426 KM, a predstavlja razliku između ukupnih prihoda (1.196.706 KM) i ukupnih rashoda (1.033.280 KM).

6.2. Bilans stanja

U Bilansu stanja na dan 31.12.2023. godine iskazane su bilansna aktiva i bilansna pasiva.

6.2.1. Bilansna aktiva

Bilansna aktiva iskazana je u neto iznosu od 426.914 KM (bruto vrijednosti u iznosu od 577.752 KM i ispravke vrijednosti u iznosu od 150.838 KM), a čine je nematerijalna sredstva, nekretnine, postrojenja i oprema i tekuća sredstva.

6.2.1.1. Stalna sredstva

Stalna sredstva su iskazana u bruto vrijednosti od 130.363 KM, ispravke vrijednosti u iznosu od 50.935 KM i neto vrijednosti od 79.428 KM.

Nematerijalna sredstva iskazana su u bruto vrijednosti i ispravci vrijednosti u iznosu od 4.500 KM, odnosno neto vrijednosti od 0 KM, a odnose se na ulaganja u aplikaciju programa za fakturisanje u toku 2014. godine.

Nekretnine, postrojenja i oprema iskazane su bruto vrijednosti 125.863 KM, ispravke vrijednosti 46.435 KM i neto vrijednosti od 79.428 KM, a čine ih postrojenja i oprema neto vrijednosti od 34.402 KM i nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi bruto i neto vrijednosti od 45.026 KM.

Neto vrijednost postrojenja i opreme odnosi se na dva službena motorna vozila, kancelarijsku opremu i namještaj. U toku 2023. godine nije bilo povećanja vrijednosti opreme, a smanjenje se odnosi na obračun amortizacije.

Preduzeće je iskazalo nekretnine, postrojenja i opremu u pripremi po osnovu ulaganja u građevinske objekte u pripremi izvršene u ranijem periodu, odnosno u projekte i projektnu dokumentaciju na rekonstrukciji i proširenju SDG-a u Ugljeviku (toplovođe i toplotne podstanice), koji je u vlasništvu ZP „RiTE Ugljevik“ a.d. Ugljevik, a koje Preduzeće koristi na osnovu ugovora o zakupu objekata i opreme. Navedeno ne ispunjava uslove za priznavanje imovine u skladu sa MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema i nije u skladu sa članom 4. stav (7) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike, kojim je propisano priznavanje ulaganja u sredstva u pripremi od dana ulaganja do dana korišćenja.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se preispita i utvrdi status imovine iskazane na poziciji građevinski objekti u pripremi i da se donesu odgovarajuće odluke i izvrše adekvatna evidentiranja.

6.2.1.2. Tekuća sredstva

Tekuća sredstva su iskazana u bruto vrijednosti od 447.389 KM, ispravke vrijednosti od 99.903 KM i neto vrijednosti od 347.486 KM. Čine ih kratkoročna potraživanja i gotovinski ekvivalenti i gotovina.

Kratkoročna potraživanja iskazana su u bruto vrijednosti od 396.830 KM, ispravke vrijednosti od 99.903 KM i neto vrijednosti od 296.927 KM, a čine ih kupci - povezana pravna lica (104.962 KM), kupci u zemlji (179.905 KM) i potraživanja za više plaćen porez na dobit (12.060 KM).

Potraživanja od kupaca - povezana pravna lica iskazana su u bruto vrijednosti od 106.022 KM, ispravke vrijednosti od 1.060 KM i neto vrijednosti od 104.962 KM, a u potpunosti se odnose na potraživanja od ZP „RiTE Ugljevik“ a.d. Ugljevik po osnovu pruženih usluga održavanja čistoće i zakupa vozila.

Potraživanja od kupaca u zemlji iskazana su u bruto vrijednosti od 278.748 KM, ispravke vrijednosti od 98.843 KM i neto vrijednosti od 179.905 KM po osnovu potraživanja za izvršenu uslugu distribucije toplotne energije krajnjim potrošačima. Potraživanja od kupaca u zemlji su precijenjena u iznosu od 25.219 KM, a potcijenjena su potraživanja za zateznu kamatu, jer je u okviru potraživanja od kupaca iskazana obračunata zatezna kamata na dospjela nenaplaćena potraživanja, što nije u skladu sa članom 20. stav (8) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike. Tokom 2023. godine izvršen je otpis potraživanja u ukupnom iznosu od 33.629 KM za koje je prethodno izvršena ispravka potraživanja na osnovu Odluke (v.d. direktora) o otpisu neosnovanih potraživanja na ime isporučene toplotne energije, za koje Preduzeće nije obezbijedilo pismeno ovlašćenje većine članova nadzornog odbora, što nije u skladu sa članom 41. tačka d) Zakona o javnim preduzećima, kojim je propisana ograničena aktivnost uprave u pogledu otpisa dugovanja.

Ispravka potraživanja od kupaca u Preduzeću se shodno odredbama Pravilnika o računovodstvenim politikama MH „Elektroprivreda Republike Srpske“ a.d. Trebinje vrši na dan sastavljanja bilansa stanja u skladu sa MSFI 9 Finansijski instrumenti (tačka 6.1.5. izvještaja).

Gotovina i gotovinski ekvivalenti iskazani su u iznosu od 50.559 KM, a odnose se na sredstva na transakcionim računima kod četiri poslovne banke.

Potraživanja za više plaćen porez na dobit su iskazana po osnovu više plaćenih akontacija poreza na dobit po poreskom bilansu za 2019. godinu.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se:

- **potraživanja za zateznu kamatu klasifikuju u skladu sa članom 20. stav (8) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike,**
- **otpis dugovanja vrši uz pismeno ovlašćenje većine članova nadzornog odbora, kako je propisano članom 41. tačka d) Zakona o javnim preduzećima.**

6.2.2. Bilansna pasiva

Bilansna pasiva iskazana je u iznosu od 426.914 KM, a čine je kapital, odložene poreske obaveze i kratkoročne obaveze i kratkoročna rezervisanja.

6.2.2.1. Kapital

Kapital je iskazan u negativnom iznosu od 6.022 KM, a strukturu kapitala na dan 31.12.2023. godine čine osnovni kapital, rezerve, revalorizacione rezerve, neraspoređena dobit i gubitak.

Osnovni kapital čini ulog u iznosu od 100.000 KM osnivača Preduzeća MH „Elektroprivreda Republike Srpske“ MP a.d. Trebinje, ZP RITE Ugljevik a.d. Ugljevik, koji predstavlja 100% udjela u osnovnom kapitalu Preduzeća. Prema Rješenju Okružnog privrednog suda u Bijeljini ugovoreni (upisani) i uplaćeni kapital je usaglašen sa iskazanim osnovnim kapitalom u poslovnim knjigama Preduzeća.

Rezerve Preduzeća iskazane su u iznosu od 9.635 KM i odnose se na zakonske rezerve formirane u ranijem periodu u skladu sa članom 42. Statuta Preduzeća. U finansijskim izvještajima Preduzeća sa stanjem na dan 31.12.2022. godine u okviru rezervi je bilo iskazano i stanje statutarnih rezervi u iznosu od 5.782 KM, za koje je izvršeno umanjeње gubitka ranijih godina, po Odluci (v.d. direktora) Preduzeća o reklasifikaciji pozicije kapitala Preduzeća na poziciju gubitka ranijih godina.

Revalorizacione rezerve iskazane su u iznosu od 2.758 KM, a formirane su od pozitivnih efekata procjene nefinansijske imovine (opreme i nematerijalnih ulaganja) izvršene u ranijem periodu i koje su sa stanjem na dan 31.12.2023. godine smanjene u iznosu od 41 KM po osnovu obračunate amortizacije osnovnih sredstava po kojem osnovu su i nastale. Pravilnikom o računovodstvenim politikama MH „Elektroprivreda Republike Srpske“ Trebinje propisano je da se prenos revalorizacionog viška nastalog kao rezultat obračunske amortizacije na revalorizacionim rezervama vrši u korist neraspoređene dobiti.

Neraspoređena dobit iskazana je u iznosu od 163.426 KM, a odnosi se na neraspoređenu dobit tekuće godine iskazanu u Bilansu uspjeha kao razliku između ukupnih prihoda (1.196.706 KM) i ukupnih rashoda (1.033.280 KM).

Gubitak ranijih godina iskazan je u iznosu od 281.841 KM i sa stanjem na dan 31.12.2023. godine korigovan je za iznos reklasifikovanih statutarnih rezervi.

6.2.2.2. Odložene poreske obaveze

Odložene poreske obaveze iskazane su u iznosu od 4.848 KM po osnovu obračuna poreza na dobit po stopi od 10% na kumulativnu razliku između neto vrijednosti stalnih sredstava utvrđenih primjenom amortizacionih stopa prema usvojenoj računovodstvenoj procjeni i poreskih stopa.

6.2.2.3. Kratkoročne obaveze i kratkoročna rezervisanja

Kratkoročne obaveze i kratkoročna rezervisanja iskazana su u iznosu od 428.088 KM, a odnose se na obaveze iz poslovanja, obaveze za plate i naknade plata, ostale obaveze, porez na dodatu vrijednost i obaveze za ostale poreze i doprinose i druge dažbine.

Obaveze iz poslovanja (308.616 KM) odnose se na obaveze prema dobavljačima - povezana pravna lica u iznosu od 303.788 KM i dobavljače u zemlji u iznosu od 4.828 KM.

Obaveze prema povezanim licima u potpunosti se odnose na obaveze prema ZP RiTE Ugljevik a.d. Ugljevik po osnovu zakupa poslovnih prostora (23.046 KM), nabavke toplotne energije (278.943 KM) i zakupa mreže (1.799 KM).

Obaveze prema dobavljačima se odnose na obaveze po osnovu nabavke roba i usluga iz redovnog poslovanja, koje se najvećim dijelom odnose na obaveze prema Poštama Srpske a.d. Banja Luka i Nestro Petrol a.d. Banja Luka.

Obaveze za plate i naknade plata iskazane su u iznosu od 42.169 KM, a odnose se na neisplaćene bruto plate za decembar 2023. godine.

Ostale obaveze iskazane su u iznosu od 31.101 KM, a odnose se na obaveze za prevoz zaposlenih radnika (287 KM), obaveze prema članovima nadzornog odbora (1.550 KM), obaveze prema fizičkim licima po ugovoru o privremenim i povremenim poslovima (25.665 KM) i obaveze za advokatske usluge (3.600 KM).

Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine iskazane su u iznosu od 17.559 KM i odnose se na obaveze za poreze i doprinose za naknade fizičkim licima van radnog odnosa (po ugovorima o privremenim i povremenim poslovima i po osnovu ugovora o djelu).

6.2.3. Vanbilansna evidencija

U Bilansu stanja na dan 31.12.2023. godine nisu iskazane pozicije vanbilansne aktive i pasive.

Revizijom je utvrđeno da u okviru pozicija vanbilansne aktive i pasive nisu iskazani objekti i oprema koje Preduzeće koristi na osnovu ugovora o zakupu objekata i opreme SDG-a i dijela objekta Samačkog hotela zaključenih sa ZP „RiTE Ugljevik“ a.d. Ugljevik u vrijednosti od 1.649.995 KM.

Takođe, u okviru pozicija vanbilansne aktive i pasive nisu iskazane mjenice na ime garancija za dobro izvršenje posla prema ugovoru o nabavci usluga održavanja čistoće u krugu ZP „RiTE Ugljevik“ a.d. Ugljevik u iznosu od 5.996 KM.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se na pozicijama vanbilansne aktive i vanbilansne pasive iskazuju poslovni događaji u vezi tuđe imovine u zakupu i mjenica u skladu sa članom 67. i 68. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

6.3. Bilans tokova gotovine

Ukupni prilivi gotovine Preduzeća u 2023. godini iskazani su u iznosu od 1.376.953 KM, dok su ukupni odlivi gotovine u navedenom periodu iskazani u iznosu od 1.376.794 KM. Prilivi i odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja nisu iskazani.

Prilivi gotovine odnose se isključivo na prilive gotovine iz poslovnih aktivnosti (1.376.953 KM), a odlivi gotovine na odlive gotovine iz poslovnih aktivnosti (1.368.710 KM) i aktivnosti finansiranja (8.084 KM).

Neto povećanje gotovine na dan 31.12.2023. godine iskazano je u iznosu od 159 KM, gotovina na početku obračunskog perioda iskazana je u iznosu od 50.400 KM i gotovina na kraju obračunskog perioda iskazana je u iznosu od 50.559 KM.

Revizijom nisu utvrđene neusklađenosti u odnosu na odredbe MRS 7 Izvještaj o tokovima gotovine i Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

6.4. Vremenska neograničenost poslovanja

U Napomenama uz finansijske izvještaje objelodanjene su informacije u vezi stalnosti poslovanja, u skladu sa zahtjevima MRS 1 Prezentacija finansijskih izvještaja (paragraf 25 i 26).

6.5. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze

Na osnovu Pregleda aktivnih sudskih sporova dobijenog od Preduzeća u vezi potencijalne imovine i obaveza, na dan 31.12.2023. godine Preduzeće se javlja kao tužilac u 63 sudska spora protiv pravnih i fizičkih lica po osnovu duga za komunalne usluge u iznosu od 93.603 KM bez uračunate zatezne kamate i troškova postupka, a Preduzeće je tužena strana u jednom sudskom sporu vrijednosti od 6.000 KM za naknadu nematerijalne štete.

6.6. Napomene uz finansijske izvještaje

Uz finansijske izvještaje za 2023. godinu sačinjene su Napomene za period 01.01-31.12.2023. godine koje pružaju neophodne opšte podatke o Preduzeću, primijenjenim propisima za izradu godišnjeg obračuna, računovodstvenoj osnovi i primijenjenim računovodstvenim politikama, ali iste dijelom ne zadovoljavaju zahtjeve MRS 1 Prezentacija finansijskih izvještaja, jer nisu objelodanjene informacije koje se odnose na dodatna objelodanjivanja prezentovanih pozicija finansijskih izvještaja u skladu sa paragrafom 112 (b) i (c) i 113 MRS 1 Prezentacija finansijskih izvještaja (poslovni rashodi i potraživanja), korišćeni koristan vijek trajanja ili stope amortizacije u skladu sa paragrafom 73 (c) MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema i informacije vezane za

sudske sporove u skladu sa paragrafom 28 i 86 MRS 37 Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina.

Preduzeće nije objelodanilo neusaglašena potraživanja i obaveze, što nije u skladu sa članom 18. stav (3) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske (tačka 3. izvještaja).

Nisu izvršena objelodanjivanja dodatnih informacija o Bilansu tokova gotovine, što nije u skladu sa članom 20. stav (2) Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se u Napomenama uz finansijske izvještaje vrše dodatna objelodanjivanja u skladu sa članom 18. stav (3) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske, članom 20. stav (2) Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike i zahtjevima MRS JS 1 Prezentacija finansijskih izvještaja, MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema i 37 Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina.

Revizijski tim

Ljiljana Topić, s.r.

Ostoja Dragojević, s.r.

Helena Dragičević, s.r.